

16

1.

2.

3.

4

5

6.

16

1.

2

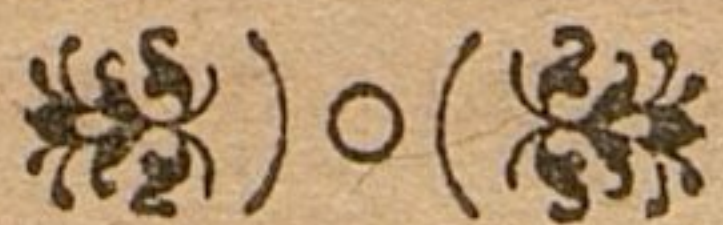
3.

D. D. E. A.
DISSERTATIO JURIDICA
DE
DECIMIS
ECCLESIASTICIS,

QUAM
IN INCLUTA QUÆ ARGENTINÆ
EST ACADEMIA
SUB MODERAMINE
DOMINI
FRIDERICI SCHRAGII, J. U. D.
PANDECT. JURISQUE CANONICI PROF.
ORDINARI, FACULTATIS JURIDICÆ
p. t. DECANI &c.

SOLENNI ERUDITORUM DISQUISITIONI
SISTIT
EMANUEL RÖTTLIN, COLMARIA-
ALSATUS, AUTH. & RESP.
D. MENSIS JULII, A. R. S. M DC LXXXIII.

ARGENTORATI,
LITERIS JOH. FRIDERICI SPOOR.

16
29
16834

DATE 4
SYSTEMS OF ORGANIZATION
DEPARTMENTS
FUNCTIONS
IN THE UNITED STATES
OF AMERICA
BY
FRANKLIN D. BROWN
DIRECTOR OF THE BUREAU OF
LABOR STATISTICS
U. S. DEPARTMENT OF LABOR
WASHINGTON, D. C.
1921

J. N. D. N. J. C.

Præloquium:

DEcimarum jus naturâ tantum non duce primò delineatum, Lege divinâ deinceps expressum, à multis denique retrò seculis in usum receptum, dissertationis argumentum proponere animus est: materiam sanè, si ulla, insigni frequentia & usu, quem passim in foro judiciali exhibet, nulli non commendatam. In quâ repetendâ laborem eò libentius insumpsi, quo magis & dilectæ Patriæ meæ (si quid in me est) inservire, superiorumque jussui deferre, utrumque necessarium, obluetari inhonestum duxi. Quamquam ipsa materiæ dignitas & amplitudo, cum ejus difficultate conjuncta, non sperendam requirunt eruditionem, adeoque arduum satis arguunt propositum. Quæ si

A 2 singula

singula animum scribentis ab instituto
avocare debuissent, quomodo universis vi-
res respondebunt? Condonabis tamen,
Benevole Lector, si, rationibus superiori-
bus motus inductusque, vadum tentare
difficultatemque, pro exiguo ingenii mo-
dulo, superare conatus sum. Quod felici
ut fiat, voveo, omine.

THESIS I.

Cum certæ alicui materiæ intento dispiciendum
sit, unde nomen illius originem sortiatur, & in
quos significatus se diffundat, antequam ad
rem ipsam se accingat, exemplo JConsultorum
in *l.1.pr.ff.de Just. & Jur. l.1. & 2.ff. de pactis. l.1.ff. de acq. vel
amitt. possess. l.1.ff. de furtis. l.1.ff. deposit. & Canonistarum
in c. clericus qui 12. q.1. c. placuit. c.16. q.1.* pariter & mihi
decimarum jus delibatur, à nominis subjctæ materiæ
expositione, initium faciendum esse arbitratus sum.

Etymolo-
gia.

II. Et primo quidem loco vocabulum *Decimarum*
à Latino *decem* originem trahit. Quod ut in sensu suo
nativo, numerum & quantitatem ex bis quinque unita-
ribus collectam, significat; ita præter naturam suam,
partim à Philosophis, partim à Theologis & JConsul-
tis, ad varias res significandas accommodatum est.
Quo sensu quibusdam harmonicis, aliis mysticis, aliis
perfectis, nonnullis circularis, numerus denarius dica-
tur, ex JConsultis quoque nostris Tiraq. *tract. de præscript.*
§.1. gloss. 4. n.2. Rebuff. *tr. de Decimis q.2. n.8.* Canis,
tr. de

tr. de Decim. c. 1. n. 9. Alex. Monet. tr. de Decim. c. 2. q. 2. n. 6. & 7. & Wernde vom Zehend-Recht l. 1. c. 5. observarunt.

III. In jure numerus denarius accipitur modo ^{Homonymia.} adjectivè modo substantivè. Adjectivè vel in sensu definito, vel indefinito. Indefinitè pro numero indeterminato, eoque vel majori vel minori; Pro majori, cum extensivè effertur, ut in §. fin. *Inst. de success. cognat. junct. l. 2. §. 1. ff. de suis & legit. hered. §. 3. Inst. de legit. agnator. success. §. fin. Inst. de servil. cogn.* sicut & in Sacris Literis singulari emphasi incertum majorem numerum significat, veluti Gen. 31. v. 7. & 41. Num. 14. v. 22. Deut. 23. v. 3. Hiobi 19. v. 3. Conf. B. Dannh. nostrum in *Coll. Decal. p. 31.* Pro minori, cum restrictivè enuntiatur, ut in l. 30. §. 1. ff. de usurpat. ubi, notante Gothofredo, *decem dies* pro modico tempore habentur. add. Brandmüll. *Manud. ad Jus Canon & Civ. verb. præscript. sine p. 322.* Definitè, ut supra in significato nativo. Substantivè *Decima* in genere foeminino enuntiata significat decimam rerum partem, ita ut subintelligatur portio, eodem modo, quo *vicesima* dicitur; & modo in singulari numero, ut in c. 7. 15. 17. & 19. X. h. t. l. 2. §. fin. ff. de pollicit. modo in plurali rubr. & passim d. t. X. de decim. eum significatum sortitur. In hoc autem significato vel absolutè, partem decimam rei cujuscunque, sive offeratur, sive non, vel relatè, decimam, quatenus alicui offertur vel sponte, vel necessario, denotat. Sponte quidem, quando vel DEO per modum voti, ut in d. l. 2. §. fin. ff. de pollicit. Rebuff. q. 3. n. 15. vel hominibus, puta de se benè meritis, in signum gratitudinis, vel aliis, exercendæ liberalitatis causâ, offertur. Necesario, cum latè tum strictè. Latè, primo eam, quam Imperantes locupletandi erarj causâ jure tributivæ vel vectigalis cujusdam subditorum bonis Decimam imponunt, detrahuntve;

eodem planè sensu, quo olim *vicefima* quoque à Princi-
 pibus Romanis aliisve exacta fuit; Ut dictum est in
 disputat. *de Vicefima hared.* sub Domino Præsidente &c.
 anno 1677. habitâ c.1. Quarum Decimarum illustra ex-
 empla hodiè sunt, cum in Decima, quæ pro *emigratione*,
 tum in eâ, quæ pro *exportatione*, solvitur. Deinde ex LL.
 Justinianeis celebris est (1) *Decima metallorum*, de quâ
 in *l. cuncti 3. C. de metallar. & metall.* (2) quæ in poenam
 temerarii litigii olim præstabatur, de quâ §.1. v. *hec aut.*
Inst. de pæn. tem. litigant. & Rebuff. *tract. de Decim. q. 3.*
n. 20. (3) quæ aliis quibuscunque nominibus publicâ au-
 thoritate imponitur, quales recenset Rebuff. *d. q. 3. n. 18.*
21. & seqq. add. infra Affin. In lato significato quoque
 continet censum, vid. Schilt. *Inst. Iuru. Canon. 2. 8. 13.* Stri-
 ctè atq; excellenter *Decimam proventuum*, quæ ad usum Mi-
 nistrorum Eccles. refertur: Et significat vel materialiter
ipso proventus, qui in quantitate hâc in salarium Mini-
 strorum præstandi sunt *passim t. X. de Decim.* vel formaliter
jus percipiendi Decimam proventuum portionem,
 pro salario & sustentatione dict. personar. *c. cum in tuâ*
X. b. t. Wernde vom *Zehend-Recht lib. 1. c. 1.* Quibus ter-
 tius addi potest significatus, quo Decimæ ex communi
 usu loquendi pro *territorio & districtu*, ex quo debentur,
 usurpantur. vid. Besold *Thes. Pr. V. Zehend.* ibi. *das Wort*
Zehend / oder im Zehenden gelegen / ist nicht pro Zehend-
bahr / sed potius pro territorio & districtu, zu vernehmen /
indem man gewöhnlich zusagen pfleget / so weit geht dieses
oder jenes Flecken Zehenden / das Gut ist in einem oder an-
derem Zehend gelegen.

IV. In stricto atque eccellente hoc significato De-
 cimæ porro veniunt vel pro verâ & naturali decimâ pro-
 ventuum parte, vel fictæ & civiliter pro eo, quod pro
 Decimâ parte & jure Decimarum habetur, licet Deci-
 ma

ma pars non sit: Prout Decimarum jure modo duodecimam, modo vigesimam, modo aliam proventuum partem, statuto, consuetudine, testamento, vel conventionem constitui posse facile intelligitur. *Conf. c. in aliquibus 32. §. illa quæ c. commiss. 4. c. cum sint homines 8. c. dilecti 18. c. ad Apostol 20. X. de decim. Rebuff. tr. de Decim. q. 4. n. 2. & q. 13. n. 46. Alex. Monet. de Decimis c. 2. n. 4. Werndle l. 1. c. 4. Carpzov. Jurispr. Eccl. l. 1. defn. 225. n. 13. 14. & 15. add. Dessel. Erotem. Juris Canon. lib. 3. tit. 30. q. 1. atque interdum nonam partem fructuum ita dici, ex Lehmanni Chron. Spir. lib. 2. c. 35. notavit Dom. Schilt. Inst. Juris Canon. 2. 8. 13.*

V. A voce hâc oriuntur sequentia conjugata: *Decimare*, i. e. Decimam bonorum suorum partem impartiri, itemque levare & persolvere, vid. Carol. du Fresne in *Gloss. ad scriptores med. & infim. Latinit. voce Decimare. Decimaria*, h. e. prædium seu ager, in quo percipitur fructuum decima, item jus percipiendi Decimas ad aliquem pertinens. *Decimarij*, h. e. rustici, qui terrarum sive aliarum rerum decimas Dominis, vel Presbyteris, persolvunt: item, qui decimas vel suo, vel Domini, aut alterius, nomine exigunt. *Decimator*, idem fortè qui *Decimarius*, vel, qui jus habet exigendi Decimam in agris; Le *dixmier* Gallicè. *Decimatura*, idem significans, quod *Decimaria*; denique adjectivum *Decimanus* vel *Decumanus*, qualis dicitur ager, ex quo sc. decimæ vel decima pars fructuum penditur, item *Publicanus*, qui decimas conduxit, teste Cicerone *lib. 2. in Verr. p. m. 159. & lib. 3. p. m. 168. & seq. item frumentum decumanum lib. 1. in Verr. p. m. 87. & l. 3. p. 166.* talis quoque dicitur limes maximus inter agros, qui ab oriente ad occidentem per transversum dirigitur: sic dictus, quia formam X. efficit. Carol. du Fresne *d. l.*

VI. Di-

Synony-
mia.

VI. Dicuntur decimæ alio nomine, decima pars, Census, Reditus Ecclesiastici, Tributa & Alimenta egentium animarum, *c. tua nobis 26. X. h. t. c. Decimæ 16. q. 1. Sanctuarium DEI. c. ad hæc. 15. X. h. t. Cibus DEI, & Alimenta scripturæ sanctæ. c. revertimini. 16. q. 1. Decimationum proventus in c. si quis Laicus. 42. c. 16. q. 1. legitur. Gallico idiomate sonant le dixme. Italico, Decime. Germanico & vernaculo der Zehend / das Zehend-Recht.*

Definitio

VII. Præmissis hisce Decimas Ecclesiasticas formaliter consideratas definitio: Jus Ecclesiæ circa Decimam proventuum licitorum pro salario Ministrorum ejus competens. Generis loco assignavi *ius*. Jus dico, neque enim decimæ hic materialiter considerantur, sed formaliter, ut facultatem significant: quo sensu facultatem dixerim infra apparebit in expositione formæ. Non addidi *in re*, nec *ad rem*, ex ratione ibidem expressâ. Nec dixi *Censum* aut *Tributum*; quamvis enim Decimæ nonnunquam census appellentur; vocabulum tamen hoc non tantum æquivocum est, ut docuit Tabor *Disput. habitâ Argent. anno 1643. de jure Emphyteut. th. 75.* sed in eo quoque significato, quo Censum Ecclesiasticum significat, sensum à Decimis planè diversum habet. vid. Canonistæ *ad tit. X. de Cens.* ideoque de decimis non nisi improprie prædicatur. *Tributum* quidem decimæ appellantur in *c. tua nob. X. de Decim.* sed & hæc acceptio non nisi *παχυλῶς* & *ἐν τῷ πλατέι* huc trahitur, ut adeò minus proprie tributum generis loco poni queat. Conf. *Canis. c. 4. n. 7.* Addidi *Ecclesiæ competens*: sicut enim Decimæ hic non considerantur, quatenus vel DEO omnium rerum Domino, vel Magistratui Politico, jure Domini cujusdam eminentis, competunt; ita

artificio, aliove quolibet actu & quæstu licito. *c. ad Apostolicæ 20. c. non est in potestate 22. c. Pastoralis 28. X. h. t. add. c. 5. 21. 23. & 26. eod. c. decima. 16. q. 1. Rebuff. q. 3. n. 29. & q. 8. n. 2. 18. 19. & 20. Werndl. tract. vom Zehend-Recht. lib. 1. c. 2. & l. 2. c. 1. Schöttel. lib. de singul. in Germ. Juribus. rubr. vom Zehend. c. 8. n. 3. Quæ tamen Decimæ hodiè in Germ. usitatæ non sunt, omniumque ferè locorum consuetudine contrariâ, vel desuetudine, sublata. Werndl. d. l. Besold. Thes. Pr. voce Zehend. Schöttel. d. l. maxime in nostris Ecclesiis. Dn. Schilt. Inst. Jur. Can. lib. 2. tit. 8. § 13. Prædiales sive reales Decimæ sunt, quæ ex fructibus prædiorum debentur; cujus generis sunt, frumentum, oleum, vinum, ligna, fructus arborum & similes, de quibus Decimas solvendas esse, passim *X. h. t. & in 6. eod.* occurrit. Secundò in majores & minores, quæ vulgo dicuntur, *der grosse und fleine Zehend.* Besold. Thes. Pr. voce Zehend. *Majores* sive grossæ sunt, quæ de frumento, vino, oleo, aliisque hujus generis penduntur. *Minore.* seu parvæ, item minutæ, quæ ex hortis, arboribus, partu animalium, ovis, lanâ, lacte, caseis, præstantur: de quibus textus, Gloss. & DD. *in c. cum in tuâ. & c. ex multiplici X. h. t.* Rebuff. q. 3. n. 26. Canis. de Decim. c. 2. n. 4. Dessel. Erotem. Jur. Can. lib. 3. t. 30. q. 3. Besold. d. l. Pro diversâ tamen locorum consuetudine diversimodè. Prædiales Decimæ subdividuntur in Decimas *Mergitum sive manipularias, Zehend-Garben & Granorum, Zehend-Korn/Haffer-Decem.* Dn. Schilt. Inst. Jur. Can. d. l. 2. tit. 8. § 13. ibique cit. Carpzov. lib. 1. defn. 127. Earundem Prædialium species sunt decimæ *Novalium*; cum illæ, quæ debentur ex agro de novo ad culturam redacto, de quo non exstat memoria, quod aliquando cultus fuerit, & qui ante culturam vel modicum vel nullum afferebat fructum.*

fructum. *c.1. d. V.S. Gloss. in c.4. verb. pascuis X. b. r.*
 Dessel. *Erotem. Jur. Can. d. l.3. tit.30. q.9.* tum hæ, quæ
 ex terrâ præcisâ, postquam anno cessavit *l.30. §.2. ff. de*
V.S. præstandæ veniunt, German. Zehenden vom Brach-
Seld/ oder Brach-Acker/ de quarum justitiâ infra. Mixtas
 dicunt, quæ partim reales sive prædiales, partim verò
 personales, veluti quæ ex fructibus pecorum aliorum-
 ve animalium, ex foetu sc. lanâ & lacte, colliguntur. Sed
 cum hæ ad alterutram illarum, cujus naturam maximè
 sequuntur, referri possint & debeant, meritò tanquam
 peculiaris species attendendæ non sunt, teste Werndle
lib.1. c.2. Hackelm. Disput. Jur. Can.8. de Decimis th.4. in
not. circa fin. (3) à formâ: primo in Decimas Decimarum, 3. à formâ.
 quas Levitæ olim dabant Sacerdotibus, filiis Aaronis. de
 quibus Num. *18. v.26. & seqq. & Nehem. c.10. v.38. & De-*
decimas simplices sive primas, ex quibus illæ præstabantur.
 Secundo in *veras & fictas*: quarum illæ veram proven-
 tum decimam continent, hæ naturaliter quidem eam
 non habent, Juridice tamen eandem repræsentant. Cui
 convenit divisio in Decimas certas & incertas: *Certas,*
 h.e. certæ atque stabilis quantitatis & summæ, citra
 respectum reddituum; *Incertas,* quæ pro Decimâ pro-
 ventuum non determinatorum & profertilitate anni
 competunt. Certarum species quædam sunt, quæ ex
 Locatione-Conductione, vel simili contractu fructuum
 proventuumque incertorum, Domino territorii vel
 alii concessorum, Ecclesiæ *adfirmam* debentur: de qui-
 bus est *c.2. X. de Locat.* Videtur enim contractus *ad fir-*
mam origine suâ nihil aliud esse, quam conventio, quâ
 redditus incerti pro certâ firmâ & fixâ quantitate alteri
 conceduntur. arg. *l.8. Cod. Locat.* sive, ut Cujac. *in re-*
cit. ad. d. c.2. loquitur, *sub mercede sive pensione certâ &*
firmâ,

firmâ, vectigali fixo. Unde Gallicum *bailleur à ferme*
& *fermier.* Cujac. *d.l. Tab. Disput. de Admodiat. memb.*
2. c.1. §.7. Carol. du Fresne *Gloss. voce Firma.* Ad for-
mam quoque earum accidentalem referri potest divisio
decimarum in *feudales & non feudales,* de quâ Dom.
Crolov. *th.40. & seqq.* 4. ab Effectu distinguuntur in
Decimas *irremissibiles,* quæ sine exceptione casus for-
tuiti debentur, & *remissibiles,* quæ ob casum fortuitum
e.g. prædationes hostiles, tempestates vel sterilitatem de-
bitoribus vel in totum vel in tantum remittuntur. arg.
l.8. C. Locat. l.15. §.4. ff. eod. c.3. X. eod.

4. ab Effec-
tu

Causa Effi-
ciens Re-
motâ.

IX. Decimarum Causam Efficientem constituo
aliam remotam, aliam propinquam. Remotam facio
jus cum divinum, tum humanum. Divinum cum mo-
rale, tum positivum; Morale, quatenus dicitur, Personis
in officio, præcipuè Ecclesiastico, constitutis condi-
gnum salarium honorariumque esse constituendum,
per loca scripturæ. Deut. 25. *vers. 4.* Matth. 22. *vers. 21.*
itemque 10. *vers. 10.* Luc. 10. *vers. 1.* 1. ad Timoth 5. *v. 18.*
1. ad Cor. 9. *vers. 7. & 14.* itemque *c. cum secundum. 16.*
X. de præb. & dignit. c.1. §. his itaq. 13. q.1. Ziegl. in com-
ment. ad Grot. J. B. et P. lib. 1. c. 1. §. fin. vers. nec minus
fruct. decimâ. Carpzov. *Jurispr. Consist. lib. 1. defin. 125.*
n. 3. 10 et 11. Werndle *tr. de Decim. lib. 1. c. 1. et c. 4.* itemq;
lib. 2. c. 6. Rebuff. *tr. de Decim. q. 2. n. 2.* Covarruv. *tom. 2.*
var. resolut. lib. 1. c. 17. vers. consequitur. 2. Canis.
Pralect. Acad. ad tit. de Decim. c. 3. n. 4. Dn. Crolou. *§. 14.*
et seqq. Positivum, postquam ex præcepto DEI jam in
Ecclesiâ post-diluvianâ per ordinationes Ecclesiasticas
Sacerdotibus Decimæ in partem salarii fuerunt assigna-
tæ: quod colligitur vel exemplo Patriarchæ Abraha-
mi, qui Melchisedeco decimas spoliatorum suorum
non

non alio nomine, quam quia supremus DEI Sacerdos erat, obtulit. Gen. 14, 20. Ep. ad Hebr. 7, 1. et seqq. Licet nonnulli falsâ persuasione sibi fuerint imaginati, oblationem istam, summo Sacerdoti factam, honorarii tantum speciem fuisse, nec ex lege aliquâ debitam, quorum errorem vel solus Numerorum c. 18. vers. 24. locus refutat. vid. Pl. Reverendi Dn. D. Schmidii *Comment. in Epist. ad Hebr. c. 7. v. 4.* De jure enim Mosaico res manifesta est, atque de Decimis, Sacerdotibus totique tribui Levi præstandis, constat ex Levit. 27. v. 30. Deut. 12. v. 6. et 26. v. 12. Rebuff. *d. q. 2. n. 2. et 3.* Jus humanum seu civile huc refero, quatenus ad constitutionem Decimarum mediâtè concurrat, h. e. actus privatorum ad constitutionem Decimarum dirigit.

X. Causam efficientem proximam duplicem assero, publicam & privatam. Publicam statuo legem, quæ Decimas rebus privatorum imponit: Cujus illustre exemplum ex Vet. Testam. occurrit in Lege Mosaicâ, quâ Deo jubente Decimæ præstandæ erant Tribui Levi Num. 18. v. 21. & 24. Levit. c. 27. v. 30. & seqq. loco Salarium d. c. 18. v. 21. Deut. 12. v. 6. 2. Paral. 31. v. 5. add. Dom. D. Schmid. *d. l. & Zepperus in Explanat. LL. Mosaic. l. 4. c. 10. q. 1.* Ad cujus legis imitationem quin hodieque Principes Christiani, pro alimonia & victu Ministrorum Ecclesiæ, subditorum suorum bonis Decimas imponere possint, eo minus dubitandum est, quo majori vinculo ipsi ad promovendum cultum divinum & salutem Ecclesiæ, quam commodum Reipubl., obstricti sunt. Hanc vero Decimas imponendi facultatem eidem Juri Majestatis tribuo, quod Imperantibus in bona subditorum ad utilitatem Reipubl. dispensanda competit, h. e. *Dominio*, quod vocant, *Eminentis*: cujus vigore ut Imperan-

*Causa effe.
proxima
Publica.*

perantes indictionem vectigalium, tributorum & simi-
 lium onerum exercent, ita ex eodem jure Decimas ad
 sustentationem Ministrorum Ecclesiae legitimè impe-
 rant. Do autem jus hoc imperandi Decimas potestati
 Seculari, non Ecclesiasticae: est enim praestatio Decima-
 rum medium proximè & per se ad salutem & sustenta-
 tionem corporis, non animae, spectans, qualibus mediis
 potestas Ecclesiastica cultum divinum non conservat,
 atque impositio Decimarum actus est Imperii Externi,
 quo nihil spiritui sed corporalibus bonis imponitur,
 actus, inquam, quo circa bona imperatur, non animam;
 Ecclesiasticae potestati non competit imperium in bo-
 na, sed in animam. Quantumvis Canones juris Pontificii
 potestatem eam non alii magis, quam Pontifici, quasi
 Vicario DEI, ut Domini rerum omnium Universalis, ad-
 scribant. *c. tua nobis. 26. c. cum non sit in homine. 33. X. h. t.*

*Causa effie.
 privata.*

XI. Privatam facio voluntatem Privatorum, quâ
 jus Decimarum erigitur; postquam privatam quem-
 que decimam bonorum suorum DEO atque Ecclesiae
 ad sustentationem Ministrorum Ecclesiae offerre posse
 indubium est. Erigitur autem vel actibus inter vivos,
 vel ultimae voluntatis. Posteriori modo vel voluntate
 expressâ disponentis vel tacitâ, utraq; vel directâ vel in-
 directâ. Directâ, ut legato & donatione mortis causâ, in-
 directâ, puta fideicommissio, quando quis heredem suum
 rogat, ut ad sustentationem Ministrorum Ecclesiae deci-
 mas bonorum hæreditariorum Ecclesiae restituat. Inter
 vivos, vel ut jus ad rem, per modos acquirendi jus ad rem,
 h. e. per causas & titulos ad transferendum jus in re habi-
 les, veluti per pollicitationem, pactum, transactionem,
 contractus, praesertim stipulationis, emptionis-venditi-
 onis, permutationis &c. arg. *l. 16. ff. comm. pred. l. 5. de ser-
 vit.*

vit. §. 4. *Instit. eod. i. feud. 4. §. 2. & 22. vers. si quis. Canis. c. 15.*
 velut jus in re, per modos acquirendi jus in re, & quidem
 exemplo aliorum jurium in re, vel per *Cessionem* veram,
 quæ aut *traditione* h. e. reali inductione in prædium deci-
 male, arg. *l. 11. §. 1. ff. de publ. in rem actione*, aut *patientiam*
sinentis uti. arg. *d. l. & l. fin. ff. de servit.* add. Gothofr.
ad. l. 43. §. 1. ff. de A. R. D. expeditur; vel per *prescriptio-*
nem sive *cessionem* præsumptam. arg. *l. 10. pr. ff. si servit.*
vindicet. l. 2. l. 13. C. de servit. & aqua l. fin. in fin. C. de præ-
script. longi temporis. Sic unam Ecclesiam in parochiam
 alterius quadraginta annorum spatio decimas præscri-
 bere, disertè recriptum est in *c. ad aures 6. X. de præscript.*
 add. *Caus. 13. q. 2. pr. c. episcopum. de præscript. in 6. Conf.*
Monet. de Decim. c. 5. q. 5. n. 107. Wernde vom Zehende
Recht l. 3. c. 7. Canis. prælect. Academ. ad tit. de Decimis
c. 9. n. 5. Crolou. §. 36. & seqq. vel per donationem. vid.
6. cum Apostolica 7. de his quæ sunt à Prælat. c. ultim. v.
quamobrem c. 16. q. 1. c. fin. de Rerum Permutatione. arg. c.
adhac. 15. c. quamvis. 17. c. prohibemus 19. X. h. t. c. l. 16. q. 7.
Monet. cap. 8. q. 4. n. 46.

XII. In Causâ subjectivâ duæ interveniunt personæ *Causa sub-*
jectiva.
 1. accipientes, sive, quibus Decimæ debentur, 2. solven-
 tes, seu, quæ dare eas tenentur. Quod personas,
 quibus Decimæ debentur, attinet, aliæ sunt princi-
 pales, aliæ surrogatæ. In Veteri Testamento de jure
 Mosaico omnes omnino decimæ Levitis pro Ministe-
 rio in tabernaculo fœderis assignatæ fuerunt. Num. 18.
v. 21. & 24. Deut. 26. v. 12. 2. Paralip. 31. v. 5. Nehem. 10.
v. 37. Epistol. ad Hebræos. 7. v. 5. add. supra §. 9. Rebuff.
q. 7. n. 1. De jure Canonico, Canones & Pontifices Cleri-
 cis, qui in sacris faciendis ac divinis ministeriis obeun-
 dis occupati sunt, ex Decimis de alimentis & honestâ su-
 stenta-

stentatione prospicere voluerunt, ne manibus suis operari & divinum ministerium negligere cogerentur. Tynd. *de decim. n. 25.* Rebuff. *q. 2. n. 2.* Et quidem communi Canonum jure Decimæ Ecclesiis Parochialibus eorumque Ministris debentur. *c. cum contingat. 29. X. h. t.* ex quo patet expressè, quod Decimæ de jure communi ad Parochiales Ecclesias pertineant, ut judicat Gloss. in *d. c.* ubi etiam ad ea, quæ obstare videntur, resp. Utrum verò Ecclesiæ, in cujus parochiâ sita sunt prædia, an ubi colonus audit divina & percipit Ecclesiastica Sacramenta, Decimæ prædiales solvendæ sint, nihil quidem certi definivit Pontifex, sed ad consuetudinem recurrendum esse duxit in *c. cum sint homines. 18. X. h. t.* Sed videantur *c. 2. de Rest. Spoliat. in 6. c. cum contingat. 29. & c. quoniam. 13. X. h. t.* De Decimis Novalium apertè constitutum videtur in *d. c. cum contingat. & c. quoniam. 13. X. h. t.* quod Ecclesiæ Parochiali, in quâ Novalia prædia surgunt, regulariter præstandæ sint. Mon. *tr. de Decim. c. 4. n. 53.* Rebuff. *q. 14. n. 2. & seqq.* Werndle *lib. 4. c. 3.* Wehn. *Obs. Pr. voce Noval. Zehend.* Brunnemann. *Jur. Eccl. 2, 6, 9.* Quibus vero personis in specie Decimæ solvi debeant, tractarunt uberius Rebuffus, *q. 7.* Monet. *c. 7.* Canis. *d. c. 8.* Werndle vom *Zehend. Recht lib. 2. c. 4.* Personales Decimas ad Ecclesiam, in quâ debitor Sacramenta Ecclesiastica percipit, licet alibi lucrum obtigerit, pertinere, ex *c. ad Apost. 20. X. eod. & c. fin. X. de paroch.* docuit Canisius *c. 8. n. 1.* atque ita de jure divino & Canonico. De consuetudine verò ex pactis & transactionibus non tantum Ecclesiasticis Personis, sed Secularibus quoque per surrogationem quandam Decimas competere, ut manifestum est; ita quomodo ab Ecclesiis Parochialibus earumque Ministris, quarum gratiâ primò

primò constitutæ fuerunt, ad Laicos translatae iisque
 acquisitæ sint, inquirunt Zepperus in *Explan. LL. Mosaic.*
lib. 4. c. 10. itemque Schöttel. *de singularibus in Germ. ju-*
rib. c. 8. ex Cranzio, quem ibi allegant *lib. 1. metrop.*
c. 2. Quibus vero Laicis, docente Zeppero *d. l.* decimæ
 ejusmodi titulo acquisitæ sunt, si in justâ earum posses-
 sione sunt easque legitimè percipiunt. De jure Germ.
 jus exigendi Decimas habent Ministri illius Ecclesiæ, ad
 quam jus Decimarum ex jure in re pertinet; Unde &
 heterodoxis sive personis diversæ religionis solvendæ.
 Pacif. Relig. §. *Dargegen sollenze.* aut jure Retorsionis
 denegari possunt. Carpzov. *1. defin. Ecclesiast. 137.* Schilt.
Inst. Jur. Canon. 2. 8. 16. Quibus de jure hodierno Deci-
 mæ Novalium post immemorabile tempus cultorum de-
 beantur, prolixè tractavit Wehnerus *d. l.* Dn. Stryck. ad
 Brunnem. *Jur. Eccl. 2, 6, 9.* ego verò aliis decidendum
 relinquo.

XIII. Ex parte eorum, qui easolvere tenentur, de
 jure Canonico occurrit 1mo omnium regula *in c. à nobis.*
24. X. h. t. proposita: Quemlibet Decimasolvere teneri,
 nisi à præstatione ipsarum specialiter sit exemptus, h. e.
 regulariter omnes, cujuscunque generis vel ordinis exi-
 stant, præstationi Decimarum subjectos esse, sc. quatenus
 proventibus gaudent. *c. ex transmiss. 23. c. ex parte. 21.*
c. cum homines. 7. c. pastoral. 28. X. h. t. c. dilecti. 8. c. tua nob.
26. c. in aliquibus. 32. X. eod. Quatenus Clerici vel Mo-
 nachi Decimasolvere teneantur vel non, vid. potest
in e. novum genus. 2. c. 3. 4. et 8. c. nuper abbat. penult. X. h. t.
c. fin. §. cæter. de Decimis in 6. Totum vero hunc locum
 prolixius exposuerunt Monet. *d. tr. c. 5.* Canis. *c. 4. 5. et 6.*
 add. Dessel. *Errorem. Jur. Canon. lib. 3. tit. 30. q. 6. et seqq.*
 Quomodo Laici à solutione Decimarum eximantur,
 C vid.

vid. Knaf. *Disput. inaugural. de Decimis.* §. 7. Exemptio autem personalis successori non privilegiato non prodest. arg. *c. licet.* 11. X. *h. t.* junct. *c. sanè.* 9. X. *de privileg. c. privil.* 7. *de R. J. in 6.* §. 6. *Inst. de J. N. G. & C.* add. omnino arg. *l. 9. §. ult. ff. de Publ.* junct. *l. in omnibus causis.* 68. *ff. de R. J.* De jure hodierno mos cujusque loci spectandus est.

Objectum
Decimarum.

XIV. Objectum Decimarum aliud remotum, aliud propinquum, est. Remotum aliud prædialium, aliud personalium. Prædialium sunt bona prædialia cujuscunque generis; Personalium sunt operæ. Propinquum sunt proventus licitus in latissimâ significatione: Sic enim Coelestinus III. *in c. ex transmissâ.* 23. X. *h. t.* Quia fidelis homo de omnibus, quæ licite potest acquirere, decimas erogare tenetur: Add. *c. tua nobis.* 26. v. & *Cum.* X. *eod.* Quæ definitione omnis generis proventus continetur. *dd. cc.* sive industrialis sive naturalis, sive ex prædiis sive ex mobilibus, sive ex rebus, sive ex operis, laboribus & quæstu proveniat *c. s.* 20. 21. 22. 23. & 26. *h. t.* *c. i. d. V. S. in 6.* Atque de jure Mosaico ex omnibus terræ fructibus & foetu animalium solvendæ erant decimæ. *Levit. c. fin. v. 30. & 32, 33* quod & Ecclesiastico juri anteriori convenit. arg. *Gen. 14, 20.* *Epist. ad Hebr. 7, 2. 4.* Proventus autem pro diverso conceptu Juris, modo futuros, modo præsentis, modo præteritos intelligo. Prædialium ergo Decimarum objectum propinquum sunt proventus prædiorum earumque rerum, quæ & quatenus pro parte prædiorum in jure habentur, veluti frumentum, vinum, fructus arborum, pecorum, apum, columbarum, obventiones molendinorum, cœpæ, brassicæ, olera, cannabis, linum, aliique ejusmodi fructus agrarii, qui Germanis sub nomine *Abersaat* veniunt. vid.

vid. Werndle *lib. 2. c. 1. q. 1.* item venatio & piscatio, quatenus fructus prædiorum, ut & lapidicinæ, & metalla, idque genus alia, quæ in fructu prædii sunt; de quibus *l. item si fundi. 9. ff. de usufr. per tot.* Porro lac, butyrum, caseus, lana, *c. 4. & 5. X. h. t.* Dessel. *Errorem. 3, 30, 3.* Rebuff. *q. 8.* Werndle *lib. 2. c. 3.* Monct. *c. 4.* Carpzov. *Jurispr. Consistor. l. 1. defin. 131. & seqq.* prout tamen cujusque loci consuetudo fert. *arg. c. cum dilect 8. X. de Consuet.* Werndle *d. l. 2. n. 1.* Præterea Proventus intelliguntur non tantum cujuscunque generis, sed & quotiescunque nati; ita, ut si ager bis, vel pluries in anno colatur, toties solvendæ sint Decimæ, quoties fructus colliguntur. Werndle *lib. 2. c. 1. q. 1.* Carpzov. *Jurisprud. Consist. d. defin. 131. n. 7.* add. Dn. Schilt. *Inst. Jur. Canon. 2, 8, 14.* Prædialium autem proventuum numero censentur etiam proventus Novalium: *arg. c. quoniam. 13. X. h. t.* Est autem *Novalis* acceptio duplex, una largior, altera strictior. Priori in significato, novalem terram definit Cajus J Consultus in *l. sylva. 30. §. nov. 2. ff. de V. S.* quod sit terra præcisa, quæ anno cessavit: ubi Goëdd. *in not. n. 9. & 10.* de quâ etiam Virgilio sermo, quando ait: *1. Georgic.*

Alternis idem est tonsas cessare Novales

& vulgo nota sunt illa:

Alternis etiam fessas cessare novales

Expediat:

In quo largo significato venit ager, quem in inferiori Saxonîâ *Brackland* / apud nos verò in Alsatîâ *Brachfeld* / *Brachacker* indigitant: addatur Dn. Schilt. *d. 2, 8, 14.* Alterâ significatione Novale est ager nunc primum præciscus *c. 1. X. d. V. S.* sive terra, noviter primum aratrum

experta. Dn. Schilt. *d.l.* Wernde *lib. 4. c. 1* in idiomate vernaculo definit: ein Neurauch seye nichts anders/ dann ein Grund und Boden/ so zum erstenmal auffgebrochen ist; dicitur alias ein Neubruch/ Wernde *d.l.* item Rodland vom roden und anspreiten Wehn. *Obs. Pr.* voce Novalis Behenden. item reüthen. Dn. Schilt. *d.l.* à quo differunt ein Eckerte itemque ein Brachfeld. vid. D. Neubronn. *Disput. inaug. de Noval. th. 2. 3. & seqq.* De utroque Decimæ solvendæ sunt de Jure Canonico *per d. c. quoniam. 13. X. h. 2. junct. d. c. 1. d. v. s. et c. 1. d. v. s. in 6.* Debentur præterea ex beneficiis ipsis Ecclesiasticis ex Concilio Mogunt. *c. 42.* Dn. Schilt. *d.l.* Quibus autem Decimæ Novalium prioris significatus præstandæ sint, extra dubium est. vid. Dn. Stryk. ad Brunnem. *Jur. Eccl. 2, 6, 9.* quibus verò ex Novalibus posterioris significationis debeantur? supra quadantenus indicatum est. Conf. Brunnem. *Jur. Eccl. d.l.* ibique Dn. Stryk. Et hæc quoad Decimas prædiales, Unde vero personales præstandæ sint, superius jam attigimus. Quarum usus cum aut desuetudine aut consuetudine contrariâ dudum sublatus sit. *Canis. c. 4. n. 13.* frustra quæritur, ane etiam ex testamento vel alio modo per largitionem liberalem, itemque ex licitè vel illicitè acquisitis, debeantur. vid. interim *Canis. d. c. 4.* Rebuff. *q. 8.* Tynd. *n. 45. et seqq.*

Forma.

XV. Formam juris Decimarum melioris doctrinæ gratiâ distinguere liceat in genericam & specificam. Genericam constituo in jure Ecclesiæ competente ad sustentationem Ministrorum Ecclesiæ. In *jure dico*, neque enim Decimæ hic materialiter considerantur, sed formaliter, ut facultatem habendi significant secundum legem. *Dico secundum Legem*: sub Decimis enim hic agitur, non ut legem Decimalem significare possunt, exem-

exemplo scil. Vicefimarum, de quibus videatur *Disput. de Vicefim. heredit. c. i. §. 15.* sub Præsidio Domini Præsidis anno 1677. habita, sed ut facultatem *secundum leges, canones & mores Ecclesiæ competentem, uno nomine legitimam, denotant. Habendi* addo: nec enim ut jus imperandi Decimas via Jurisdictionis hic considerantur; Ecclesiæ enim nulla potestas imperandi Decimas competit, quippe cui jus quidem circa spiritualia tribuitur, in corporalia verò datum non est. Non addo: *in re vel ad rem*; Jus enim Decimarum hic in generali conceptu venit: jus autem Decimarum in generali sensu consideratum, neque juris in re neque ad rem species est, sed utrumque conceptum includit. Jus, inquam, Decimarum aliud in re, aliud ad rem, est; *Jus decimarum ad rem* voco, quod vel circa proventus futuros five prædiales, five personales, ex solâ promissione competit, vel ex quo nomine proventum præteritorum consumptorum actione personali adversus eum, qui consumpsit, experimur. *Jus decimarum in re* appello, cum quod circa prædium decimale seu decimis obnoxium pro futuris proventibus competit, atque inde quemcunque prædii possessorem onerat, & servitutis species est, tum quod ipsos proventus præsentis afficit, & Domini substantiam habet. Quæ causa esse videtur, cur hæc de re Canonibus nihil specialiter definitum fuerit; Doctores verò in constituendo genere proximo juris Decimarum dubii hæserint. Et hæcenus verum est, jus Decimarum Domini speciem esse, eoque pertinere puto verba *c. caus. Carpens 13.* ibi: *in solis Ecclesiarum bonis præcipue numerantur. X. de V. S.* Videtur enim quoad proventus præsentis Decimis subiectos communitio quædam inter eum, de cujus rebus Decimæ debentur, & Ecclesiam consistere, ratione cujus

illi quidem novem partes ; huic verò decima, Proventuum competant. Quatenus verò jus Decimarum ad prædium Decimale refertur, vera est illorum D.D. sententia, qui Decimas servitutis speciem faciunt, vel certè analogiâ quâdam illis respondere dicunt. ut Dn. Crolov. *d. Disput. th. XLI. in End. pr.* ubi tamen realibus assimilatur, cui non subscribo. Ecclesiæ enim immediate competunt, non interveniente prædio ; non obstante, quod jus perpetuum sint, nec cum persona ministri expirent : personalitas enim durationis ad substantiam servitutis personalis non pertinet, sicut nec perpetuitas ad essentium realis requiritur. *arg. l. 5. pr. quib. mod. usus fr. am. l. 4. pr. ff. de serv. l. 4. l. 37. ff. de serv. præd. rust. l. 14. §. 3. de alim. leg.* Dico Ecclesiæ competente ad sustentationem ministrorum ejus : neque enim agitur hic de Decimis, quæ Magistratui Politico competunt, atque ad alios fines, aliâque formâ, præstantur ; sed quæ Ecclesiæ pro sustentatione Ministrorum, sive à publicis, sive à privatis personis, concessæ sunt. Et hætenus verum est, jus Decimarum esse juris divini : præcepit enim DEUS sustentandos esse eos, qui verbum ejus prædicant, & sacramenta divina ad ministrant ; ut ad causam finalem dicam. Ex hoc vero præcepto Ecclesiæ jus instandi pro mediis eo perveniendi competere, facile intelligitur.

Forma specifica.

XVI. Forma specifica conspicitur in determinatione juris ad quotam Proventuum, Ecclesiæ ad sustentationem ministrorum ejus affectam. In cujus expositione attendendum est 1. ad qualitatem 2. ad quantitatem 3. ad genus proventuum, 4. ad habendi commoditatem 5. ad tempus proventuum. Qualitas quotæ conspicitur in necessitate præstationis. Est enim hæc quota necessaria sive necessario præstanda : si enim Decimæ sunt jus, id

id, c
dur
tanc
& C
Stry
Ecc
Dec
rà &
Qua
inte
qua
hab
Reg
deci
arg.
d. t.
cim
l. 2. c
Nor
quâ
post
qua
atter
tæ n
tion
Car
Cod.
nem
lov.
quo
non
affic

id, quod ex jure eo præstandum est, necessario præstandum est: in quo differt quota hæc ab oblationibus spontaneis, de quibus Canonistæ *ad poster. part. t. X. de Decim. & Oblat.* Brunnem. *jur. Ecclesiast.* 2, 6, 17. ibique Dn. Stryck. & jus Decimarum à jure circa res spontè oblatas Ecclesiæ competente. *Quantitas* Decimarum alia est Decimarum verarum, alia fictarum. Illa consistit in verâ & naturali proventuum Decimâ parte, Crolov. *th.* 3. *Quantitas* fictarum pro varietate consuetudinis variat, interdum enim solvitur duodecima, interdum vicesima, quandoque alia, quamvis portio illa semper vocetur & habeatur pro Decimâ. Dessel. *Erotem. Jur. Canon.* 3, 30, 1. Regulariter autem *quantitas* Decimarum consistit in decimâ parte, nisi alia sit consuetudo, quæ attendenda *arg. c. 1. X. h. t. c. quoniam. fin: c. 16. q. 1. Clem. si benef. 2. pr. d. 1. Corvin. aphorism. J. Can. l. 1. t. 38. in fin.* Nonæ Decimarum jure competentis ex Lehmanni *Chron. Spirens. l. 2. c. 35.* Dn. Schilt. *Inst. J. Canon. lib. 2. tit. 8. §. 13.* meminit. Non autem ratione & exemplo destituitur hæc locutio, quâ jus nonæ vel duodecimæ decimarum nomine venit; postquam in definitione Juris Decimarum non tam ad quantitatem, quam ad qualitatem jura & privilegia ejus, attendendum est; & simili ratione in jure Legitima quartæ nomine indigitatur, licet trientem vel semissem portionis ab intestato debitæ jure novo contineat. conf. Carpzov. *Jurisprud. Consist. l. 2. defin. 115.* Anton. Faber *Cod. 1. 3. 21.* Reinking. *de R. S. & E. l. 3. Cl. 1. c. 8. n. 8.* Brunnem. *J. Eccl. 2. 6. 1.* & Dn. Stryk. *in not. ad eund.* Dn. Crolov. *dict. Disput. th. 4.* nec novum est, ut surrogatum, quod naturam ejus, in cujus locum surrogatum est, sapit, nomine ejus gandeat. *Quod genus proventuum* attinet, afficiunt Decimæ proventus omnis generis, ut supra in exposi-

expositione objecti dictum est. Illud hic addendum, Decimas non ad electionem solventis deberi. *c. quicumq. c. omnes decima. 16. q. 7.* Carpzov. *Jurispr. Consist. defin. 130.* sed ita, ut nec optimum nec pejus detur pro Decimâ, uti habetur in *d. c. quicumque.* vid. Monet. *c. 6. n. 26.* Werndl. *lib. 2. c. 3.* arg. *l. legat. generaliter ff. de Legat. 3.* & fructus Decimales solvendos ex iis, quos quisque in agro suo colligit, so gut als es einem gewachsen/ neque in lolium aut glumas converti debere frumentum ait Carpzov. *defin. 126.* alias in poenam utrumque tum pejus tam melius debetur. *d. c. omnes decim. c. 16. q. 7.* Rebuff. *ii. 2. Commoditas habendi & percipiendi* in eo conspicitur; quod jure Canonico Decimæ prædiales statim cum collecti sunt fructus h. e. cum à solo separati sunt, Dn. Crolov. *th. 43.* non deductis expensis, solvi debeant *c. cum homines. 7. X. h. t. c. non est in pot. 22. c. tua nobis. 26. X. eod. c. pastoral. 28. eod.* Dn. Stryck. *in not. ad Brunnem. Jus Ecclesiast. l. 2. c. 6. §. 6.* Rebuff. *q. 11. n. 3. & seqq.* ut & ante censuum & tributorum solutionem. *c. cum non sit in homine. 33. X. eod.* Carpzov. *lib. 2. def. 136.* Brunnem. *2. 6. 8.* Corvin. *d. t. 38. v. person. debentur & vers. solvi debent.* per rationem Dn. Stryck. *d. l. Personales contra, expensis deductis. d. c. Pastoralis. 28. X. h. t.* Corvin. *d. vers. person. debentur.* Rebuff. *q. 11. n. 4.* Brunnem. & Dn. Stryck. *2, 6, 6.* ibique allegat. & quidem in fine anni præstari solent. Rebuff. *q. 12 n. 4. & seqq.* Monet. *c. 6. n. 11. & seqq.* Brunnem. *l. 2. c. 6. n. 8.* De moribus hodiernis reales aliæ competunt in mergitibus, quæ propterea manipulariæ dicuntur, *Behend-Garben/* aliæ in granis, *Behend-Korn/ Haffer-Decem & c.* Carpzov. *Jurispr. consist. lib. 1. defin. 127.* Dn. Schilt. *2. 8. II.* Brunnem. *Jur. Eccl. l. 2. c. 6. §. 14.* Quâ in re sicut consuetudinis cujusque loci ratio habenda

da est, ita Colmaria patriæ meæ hætenus obtinuit, daß sie allezeit den Zehenden bey Einsamlung der Früchten in den Garben liegen gelassen/ welchen der Zehend- Herr nachmals abgehølet. Latius hæc pertractantem vid. Schöttel. *de sing. in Germ. jur. c. 8. n. 15.* ubi modum decimandi apud veteres Saxones olim usitatum prolixè recenset. Quod *Tempus* proventuum attinet, de Jure Canonico & moribus hodiernis prædiales Decimæ ex fructibus quotiescunque natis debentur *c. ex parte Canoniorum. 21. c. nuncios. 6. X. h. t.* Werndle. *l. 2. c. 1. q. 1.* Carpzov. *lib. 1. def. 131. & seqq.* Dn. Schilt. *d. l. 2. tit. 8. §. 14.* In specie, quando Decimæ animalium itemque von der Abersaat/ i. e. de talibus fructibus, qui ex agris bis vel ter in anno cultis colliguntur, pendendæ sint. vid. Werndle. *d. l. 2. c. 1. q. 1. & seqq.*

XVII. Finem Decimarum decretales Pontificum in recognitione divini Domini Universalis constituunt. *c. tua nobis. 26. v. cum enim. ibi: quas DEUS in signum Universalis Domini sibi reddi præcepit. & c. cum non sit in homine. 33. ibi: in signum universalis domini quasi quodam titulo speciali sibi Dominus Decimas reservaverit. & ibi: ut in prerogativam Domini generalis. X. h. t.* Sicut autem hic non agitur de eo, quod ad Deum pertinet, cui alias omnia debentur, sed de Decimis Ecclesiasticis, quæ Ecclesiæ ad sustentationem Ministrorum ejus competunt, non ex concessione divinâ, ut olim Tribui Levi, quæ falsa est Pontificum traditio, sed, ut supra dictum est, ex constitutione Privatarum Publicarumve Personarum; Ita finis Decimarum melioris expositionis gratiâ, distingui potest in ultimum & intermedium. Ultimum dico administrationem sacrorum, seu Ecclesiasticam: ob hunc enim finem Ecclesiæ competunt Decimæ,

Causa finalis.

D

ut

ut eo expeditius sacra tractentur exerceanturque, verbum Dei scilicet prædicetur & sacramenta administrantur, & per hæc cultus divinus celebretur. Intermedium nomino sustentationem Ministrorum Ecclesiasticorum: Ut enim sacra eò diligentius & facilius tractentur, sustentatione Ministrorum Ecclesiæ, ut Ministri Ecclesiæ sustententur, salario opus est; quo ut dignè atque laboribus suis convenienter gauderent, non ex præcepto de præstandis Decimis perpetuo atque universali, sed ad imitationem & exemplum ipsius DEI piè & rectè factum est ab illis, qui ad dictos fines decimas deputarunt, & etiã nũ fit ab his, qui easdem deputant: dignus enim est operarius mercede suã Matth. 10, 10. Luc. 10, 7. atq; si bovi trituranti os claudendum non est Deut. 25, 4. 1. ad Corinth 9, 9. 1. ad Timoth. 5, 18. quantò minùs solatio laboris, imo mediis sine quibus honeste vivere non potest, Minister Ecclesiæ defraudandus est. 1. ad Cor. 9, 14. Quamvis deplorandus sit avarus præsentis seculi genius, quo bobus libentius alimenta subministrantur, quam Ministris Ecclesiæ & similibus personis; quo Bacho & Cereri facilius litatur, quam Deo; quo lætatur mundus cum diabolo, si personas ejusmodi salario jam competente privaverit. Quem dixi, proprius Decimarum finis est; quo jure verò Decimæ passim ad alios fines, & quidem sine compensatione, hodie transferantur, sponte intelligitur. Saluti certè Ecclesiæ amplius consuleretur, si Ministris ejus convenientiora ab Imperantibus salaria constituerentur, quam fieri videmus.

Effectus.

XIIX. Ostensum est hætenus, ex quã causã, à quibus personis, cui, de quibus rebus, quomodo, tum quoad qualitatem tum quantitatem, Decimæ præstandæ veniant, quis denique finis earum principalis existat:

stat: sequitur nunc ut de effectibus pauca addam. Effectus decimarum, si distinctè proponendi sunt, partim concernunt personam debitoris decimarum, partim decimarii. Qui personam debitoris concernunt, in obligatione passiva, servituti personali simili, & consequentibus ejus consistunt. Qui personam decimarii respiciunt, conspiciuntur in illis, quæ decimario post jus constitutum competunt. Alii autem sunt juris Decimarum tantum promissi, alii acquisiti. Effectus promissi conspiciuntur in obligatione activa & actionibus personalibus, quæ pro diversitate promissionis variæ sunt: veluti ex stipulatu, si in stipulationem deductæ fuerint; ex empto, si venditæ; præscriptis verbis, si ex contractu innominato; ex Lege vel Canone, si pacto; extraordinariâ persecutione, si pollicitatione promissæ fuerint. Conf. Dominus Crolovius *dissert. de Decim. th. 49.* ibique cit. Canis. c. 18. Meichsnerus *Decis. Cam. 22. in voto Referent. §. de Actione.* Effectus juris Decimarum acquisiti spectantur, cum in actuali decimarum usu & exercitio, tum in judicio decimali. Exercitium & usus decimarum sese exerit, partim in possessione juris, partim in perceptione fructuum Decimalium, partim in translatione & alienatione earum. Dn. Crolov. *th. 40. & seqq.* Quo pertinet, quod is, cui Decimæ feudo concessæ sunt, jus Decimarum utile habeat, easque alteri per subinfederationem concedere possit. Dn. Crolov. *d. th. 40.* quod de Decimis etiam tit. fendi Laico ante Concilium Lateranense concessis Doctores citati Canisio c. 14. n. 2. & Crolovio *th. 40.* Juri Canonico convenire scribunt: à quibus dissentit Canis. *d. l. per c. 7. X. de his que fiunt à Prælatiis & c. prohibemus 19. X. h. t.*

XIX. In Judicio Decimali attendendum, tum ad genus actionum Decimarum nomine competentium, tum ad forum competens. Actiones ex jure acquisito competentes sunt vel possessoriae, vel petitoriae. Petitoriae aliae ex jure in re, quae Decimas patitur, aliae ex jure circa fructus jam collectos. Ex jure in re, quae Decimas patitur, utilis confessoria. Ex jure circa fructus jam collectos, rei Vindicatio, vel communi dividendo judicium. Aliter Dominus Crolov. *th.* 54. non contra novum Possessorem hypothecaria. Conf. Dn. Crolov. *th.* 53. Remedia possessoria pro varietate hypothesium varia sunt: Pone Decimas testamento relictas, & interdicto quorum bonorum locus erit; pone Decimas jam acquisitas, quarum in possessione vel quasi quis turbatur, & interdictum uti possidetis utile locum inveniet; pone Decimarium vi dejectum, & interdicto unde vi experiendum erit.

XX. Superest, ut excutiamus agitatum hucusque in foro quaestionem: coram quo iudice actiones Decimarum nomine competentes instituendae sint? Quam quaestionem multi interpretum ita decidunt, ut si lis sit in possessorio, ad iudicem secularem, sin in petitorio, ad Ecclesiasticum causam Decimarum pertinere statuunt. Cujus distinctionis fundamentum in eo ponitur, quod possessio decimarum temporale quid sit, jus ipsum vero decimarum spiritualium causarum species haberi debeat: quam distinctionem probant Gailius I. *Obs.* 28. n. 1. & seqq. Myns. 2. *Observ.* 67. Contrarium vero Alexander Monet. *tr. de Decimis c.* 8. n. 8. & seq. aliquo modo sustinere conatur. Gailius certe *d. Observ.* n. 4. expressè testatur, suo tempore in causis decimarum controversiâ super possessorio mota citationes in Camera

merâ decretas & appellationes receptas fuisse ; In petitorio verò Decimarum controversiam ad Judicem Ecclesiasticum spectare dubium non esse per *Clem. dispend. de judiciis* & *in c. lit. de juramento calumnia c. fin. de rerum permut. c. caus. de prescript. c. tua* & *t. t. X. de decimis*. Idem num. 1. scribit. Consentit Mon. *d. c. 8. n. 1.* & *seqq.* Sed ut, referente Domino Crolovio. *d. dissert. th. 55.* apud Meichsner. *decis. Cam. 22.* hoc ipsum in dubium vocatum fuisse notatur, atque differentia ista, teste eodem Crolovio, in provinciis inf. Saxonix vix observatur; cum passim causæ decimarum tam in petitorio, quam in possessorio, per Judicem secularem agitentur & decidentur. *d. th. in fin.* ita solido fundamento demonstrari nequit, causam decimarum per se consideratam spiritualem esse: quodque in superiori Saxonix cognitio hæc Consistoriis Ecclesiasticis tribuitur, ut refert Carpzov. *Jurispr. Consist. lib. 1. defin. 138.* observantiæ potius cuidam particulari, quam Juri Universali adscribendum videtur.

XXI. Contraria Decimarum alia Decimas constituendas impediunt, alia constitutas tollunt. De illis quæ constituendas impediunt, constare potest ex iis, quæ in expositione singularum Causarum supra dicta sunt. Contraria, quæ constitutas tollunt, sunt (1.) factum Legislatoris: posse enim Principem superiorem non reeognoscentem de plenitudine potestatis suæ Decimas Ecclesiæ concessas ex rationibus justis & prægnantibus, surrogato aliunde Clericis sive Ministris Ecclesiæ salario condigno, in usus seculares transferre, non dubito; atque apparet ex doctrinâ eorum, qui de secularisatione bonorum Ecclesiasticorum scripserunt. vid. Ahasver. Fritsch. *Exercit. Jur. publ. part. 3. Exercit. 8.*

conf. Dn. Stryck. ad Brunnem. *Jur. Eccl.* 2, 6, 15. Cui consentaneum est, posse decimas consuetudine quoque rationabili coeterisque suis requisitis constante immutari per *c. in aliquibus §. ultim. c. commissum. c. cum homines. c. dilecti. c. ad Apostolica. X. de decim.* Rebuff. *q. 3. n. 46.* (2.) factum Ecclesiae decimariae licitum, si ex causâ majoris utilitatis decimis competentibus cedat e. g. permutando eas vel transigendo de iis. Wehn. *observ. Pr. voce Novat. Behend. fin.* interveniente de jure Canonico autoritate superioris, si ab inferiore quodam sacerdote fiat transactio, per *c. veniens. 8. c. statuimus. 2. X. de transact.* quod quidem de decimis praeteritis Rebuffus tract. *de decim. q. 13. n. 33.* admittit, an vero etiam de futuris idem dicendum sit, vid. disput. de *Compos. amicabil.* sub Domino Praeside &c. anno 1682. hab. *c. 5. §. 3.* (3.) factum ejusdem illicitum, puta Apostasia, Paganismus, Judaismus &c. Cessante enim conditione atque causâ, sub quâ Decimae concessae sunt, ipsum quoque jus Decimarum cessare videtur. Quod de Apostasia dixi, civili sensu intelligendum est, h. e. de eâ, quâ quis à Religione in Republ. receptâ desistit, non Theologico: etiam si enim e. g. in Imperio Rom. Germ. Ecclesiae à Papismo ad Lutheranismum, vel Calvinismum, transiverit, propterea tamen Decimis in statu priori ipsi concessis non erit privanda, postquam in politicis differentia opinionum istarum circa Religionem non attenditur. Ad factum illicitum refero quoque causam maximam & mediam, quam Ecclesia patitur, capitis deminutionis; eodemque non usum, si nempe per Ecclesiam iteterit, quo minus intra tempus lege definitum decimis uteretur, atque ita praescriptione temporis legitimi, coeterisque suis requisitis

tis
scr
Va
Jur
tit
scr
per
vali
§. f
scri
ten
der
aut
tis
dem
Ca
Can
ctu
flu
da
vis
vel
eod
Ecc
co
Pr.
d. l.
tin
nu
tus

tis constante, jus competens amissum sit. arg. *c.1. de præscript. in 6.* Covarr. *tom. II. var. R. lib. 1. c. 17. n. 7. & 10.* Vatquius *lib. 2. illustrium controvers. p. 1. 89. n. 10.* Brunnem. *Jur. Eccles. 2, 6, 15.* ibique Dn. Stryck, à quibus dissentit Rebuff. *q. 13. n. 55.* ibi: *quod nec Clericus nec Laicus præscribere libertatem nullas solvendi Decimas possit, etiamsi per mille annos viveret.* Quæ tamen præscriptio ad novalia extendi nequit. arg. *c. cum contingat. 29. c. tua. 25. §. fin. X. h. t.* cujus ratio reddi potest hæc, quod præscriptio non currat adversus eum, qui jure sibi competente non potuit uti. (4.) Defectus personæ concedentis, si forte ex jure dependente concessæ fuerint, jus autem illud fuerit resolutum: resolutum enim jure dantis resolvitur & jus accipientis. arg. *l. 105. ff. de cond. & demonstrat.* (5.) Jus Retorsionis, de quo supr. §. XII. Carpzov. *1. defin. Eccles. 137.* Dominus Schilt. *Inst. Jur. Can. 2, 8, 16.* (6.) Rei Interitus, puta si certus districtus ex quo decimæ debentur, chasmate, vel impetu fluminis, aliâve inundatione pereat, vel inutilis reddatur. Quo etiam pertinet incursum hostilis, aliaque vis major, ob quam debitoribus Decimæ vel in totum, vel in tantum, remittuntur. arg. *l. 8. C. Locat. l. 15. §. 4. ff. eod. c. 3. X. eod.* vid. supr. §. VIII. *in fin.* Brunnem. *Jur. Eccles. 2, 6, 15.* (7.) Immunitatis concessio, quæ vel contingit privilegio, vel consuetudine. Wehn. *Obs. Pr. voce Novales Behend. circa fin.* Brunnem. *Jur. Eccles. d. l.* ibique Dn Stryck. Ad contraria denique (8.) pertinere quoque videtur Redemptio. *Levit. ult. vers. 31.*

XXII. Affines sunt Decimis Ecclesiasticis hæc-
 nus descriptis (1.) *Decimæ ex voto oblatae*, de quibus textus in *l. 2. §. 2. ff. de pollicit.* in qua, *si Decimam quis bono-*

runt

rum voverit, decima non prius esse in bonis desinit, quam fuerit separata. Tales vovebant olim Romani, Hetrusci, Græci, aliæque Gentes, de quibus Gothofred. *in not. ad. l. 2. §. 2. ff. de pollicit.* Alexander ab Alexand. *genial. dier. lib. 3. c. 22. fol. 168. vers. nonnunq.* Werndle. *lib. 1. c. IV.* Canis. *c. 1. n. 5.* Rebuff. *q. 1. n. 5.* Carpzov. *lib. 1. Jurispr. Consist. defin. 125.* Camill. Borell. *Consil. de decim. 1.* Schöttel. *de singul. in Germ. jur. c. 8. n. 12.* Grot. *d. 1. B. & P. lib. 3. c. 6. n. 1.* (2.) *Decima olim ex L. Pap. Poppæa* fisco debita ex iis, quæ conjuges sine liberis decedentes sibi invicem relinquebant, quam ex *l. 2. C. de infirm. pæn. cælib.* colligi posse putat Buleng. *de V. P. R. c. 35.* Conf. Ant. August. *de LL. & SC^{is}. Pop. Rom. in leg. Pap. Poppæa. p. III.* (3.) *Decima, de qua Ulpian. t. 15.* Brisson. *Lexic. voc. Decima.* (4.) *Decima metallorum*, de quâ jam supr. §. III. ex parte dictum fuit: & hæc alio nomine Canon Metallicus *l. 2. C. de metall.* dicitur. Goedd. *ad leg. 17. ff. d. V. S. n. 9.* quæ utrum hodiè ad regalia indistinctè referenda, atq; ex omnibus metalli generibus præstanda sit, vid. Dn. Stryck. ad Brunnemann. *Jus Eccles. d. lib. 2. c. 6. §. 17.* ibique citati. (5.) *Decima Emigrationis*, quæ de bonis subditi è civitate migrantis solvitur. Item (6.) *Decima Exportationis*, quæ hæreditatibus, quæ Exteris hæredibus obveniunt, detrahitur, alio nomine *jus detractiois* vocata: in quibus quid in Germ. uti obtineat, vid. Spreng. *Inst. Jur. Publ. l. 2. c. 21.* & Disput. apud Fritsch. *Exercit. Jur. Publ. 1, 3, & 2, 4.* & Wehn. *Obs. Pract. voc. Nachsteuer.* (7.) *Decimæ seculares aliæ*, inter quas *Decimæ saladinæ, militares, infeudatæ*, Gallicè *dixmes infeodées.* (8.) *Decimationes Salicæ*, de quibus Carol. du Fresne in *Glossar. ad script. med. & infim. Latinit.* voce *Decima* (9.) *Primitiæ*, quæ quidem ex lege

lege Mosaicâ debebantur, sed hodiè meri sunt arbitrii, Brunnemann. *Jur. Eccl. lib. 2. c. 6. §. penult.* ibique Dn. Stryck. & allegati. Et hæc olim apud veteres Saxones appellabantur *Ciricscatum*, vulgò *Kirchenschatz* / notante Schöttel. *de singular. in Germ. jurib. c. 8. n. 6.* (9.) *Oblationes* strictè ita dictæ sive *Spontanea*, sub quibus omnia comprehenduntur, quæ intuitu religionis in usum Ecclesiarum earumque Ministrorum sponte offeruntur, seu quæcunque fidelis sponte DEO offert & Ecclesiæ. *c. Causa Carpensis. 13. c. cum inter. 29. X. de V. S. Monet. c. 2. n. 9.* Brunnem. *Jur. Eccl. d. lib. 2. c. 6. §. 17.* ibique Dn. Stryck. De quibus quid primis Ecclesiæ temporibus & postmodum invaluerit, vid. Schöttel. *l. c.* Unde originem duxisse videntur nummi illi, qui singulis anni quadrantibus, vel in deductione funerum, offerri soliti, die *Opffersfenninge* / de quibus Carpzov. *Jur. Eccl. lib. 1. defin. 105.* Dn. Stryck. *d. l.* (10.) *Portio Canonica decimarum*, sive *congrua portio*, quæ ex Decimis potissimum sumi solita, debetur Parochis vel eorum Vicariis, si fortè dignitati vel præbendæ Ecclesia paroecialis fuerit annexa, ad congruam & decentem vitæ sustentationem necessaria. arg. *c. extirpanda. 30. X. de præbend.* Dessel. *Errorem. Jur. Canon. 3, 30, 11. §. 12.*

Atque hæc ista sunt, quæ de jure Decimarum Exercitii Academici loco delibare ingenii que conatu assequi datum fuit: quam profundam adeò materiam, si pro dignitate & amplitudine ejus, quo decuit modo, exhaurire non licuit, fateor lubens, id voti magis quam virium fuisse, quarum & in arduis periculum fecisse, non in consultæ temeritati, sed saniorum judicio consilio-

E que

quam
He-
fred.
and.
ndle.
zov.
il. de
Grot.
Pap.
ece-
em-
P. R.
leg.
on.
jam
Ca-
7. ff.
efe-
a sit,
c. 6.
quæ
tem
Ex-
nine
utu
put.
hn.
ares
ata,
de
fim.
n ex
lege

que, adscribent illi, quibus de ratione propositi & electione argumenti nostri constiterit: quorum sinceræ dexteritati & dexteræ sinceritati uti Exercitium hoc meum Academicum submittere nullus dubito, ita certa vicissim spes me alit, eos tenuitatem meam & emergentia hinc inde *παραεπιμαλα* benevolentia & humanitate suâ sublevaturos esse.

Tantum.

PARERGA.

- I. Retorsio Juris singularis, licet in tertium, optimo fundamento nititur.
- II. Error rei translationem Domini impedit.
- III. Etiam res incorporales præscriptione acquiri possunt.
- IV. Juramentum metu extortum non tantum de Jure Civili, sed etiam de Jure Canonico, ipso jure subsistit.
- V. Rerum incorporalium non datur dominium.
- VI. Præscriptio etiam obligationem naturalem tollit.
- VII. Jus pascendi servitutis species est.

IIX. Lega-

- IIX. Legatum à testatore relictum, ne quidem eo permittente, propriâ auctoritate à Legatario impunè occupari potest.
- IX. Bona fides etiam in opinione hominis dubitantis conspicitur.
- X. Duo unam eandemque rem in solidum possidere nequeunt.
- XI. Sententia modus acquirendi Dominium non est.
- XII. Sententia absolutoria lata in principali negotio parit exceptionem rei iudicatæ in accessorio.

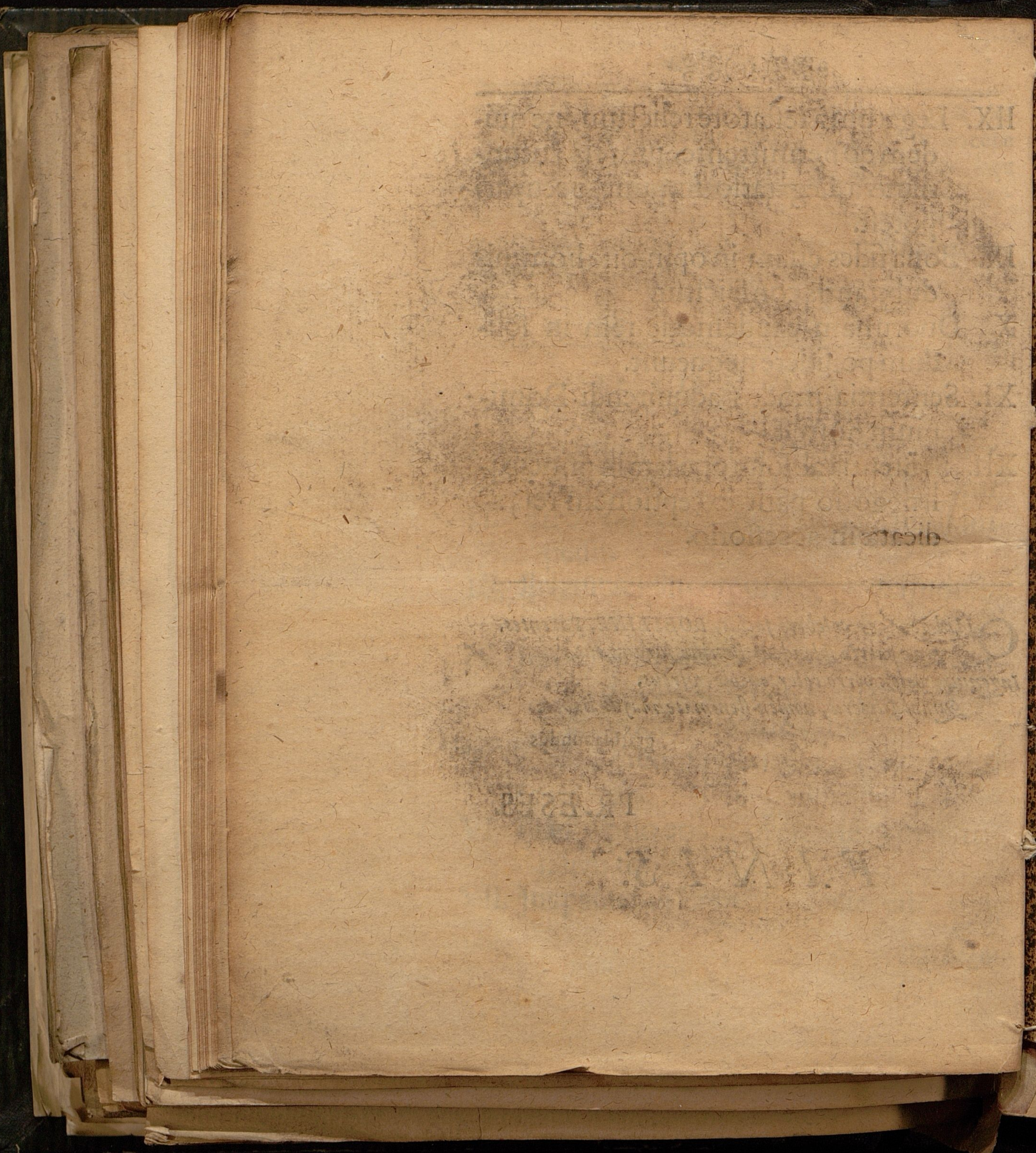
*Q*uid genus & celebres jactas, ROETLINE, Parentes,
Qua patria splendent lumina magna tuæ?
Ingenium velox porro celer excole, virtus,
Quam sequeris, nomen stemmate majus habet.

gratulabundus

f.

PRÆSES.

F I N I S.

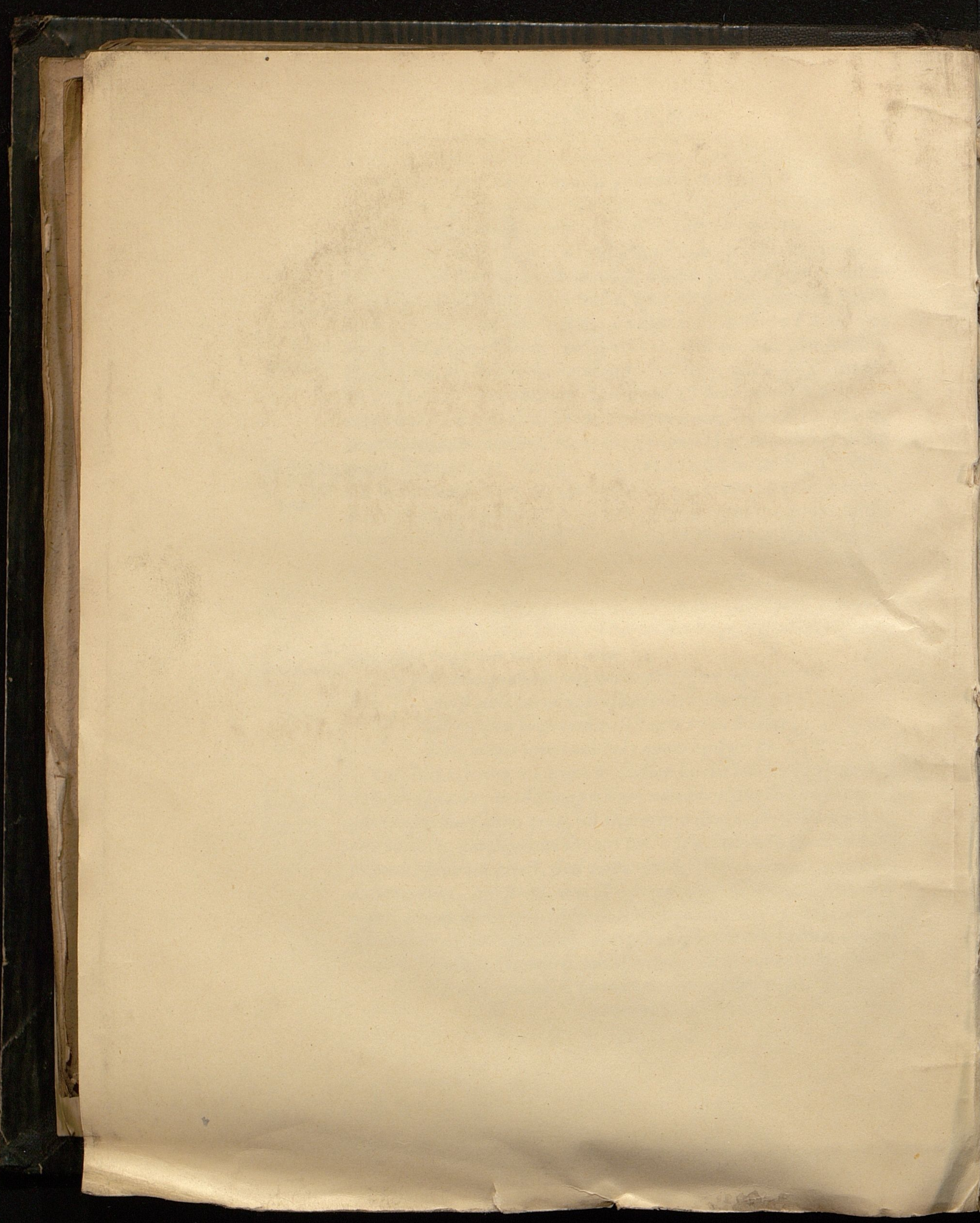

N

N

Strasbourg, Diss., 1680-84
X 2284278

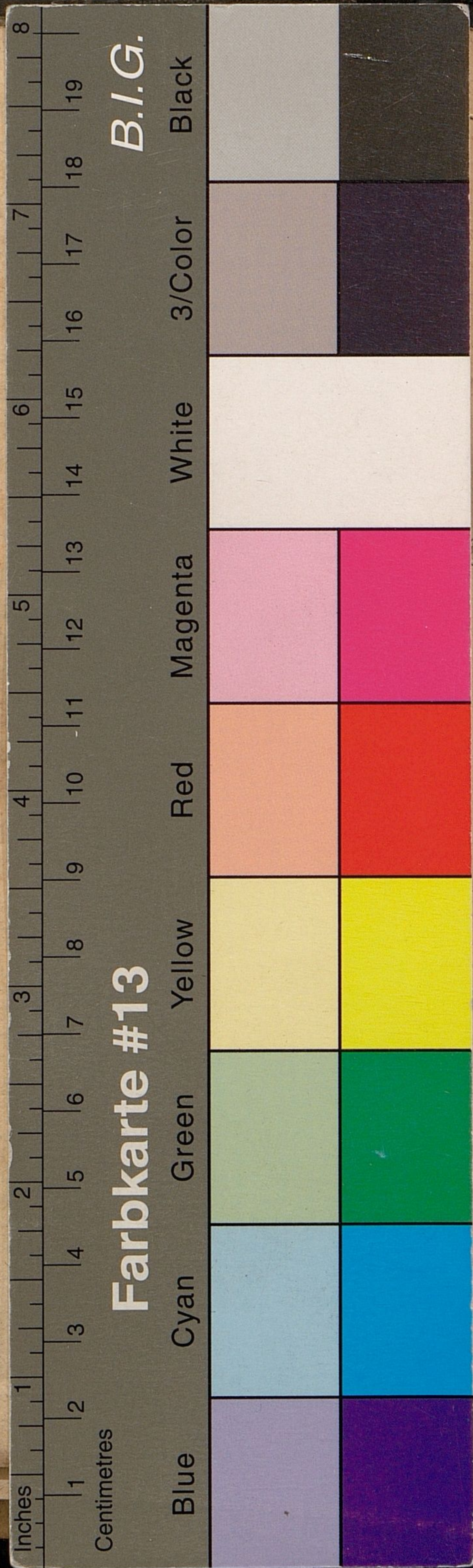
ULB Halle 3
006 682 243

VD77

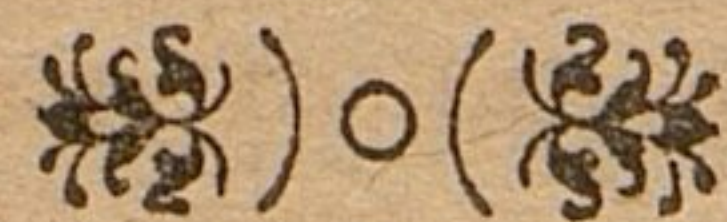

D. D. E. A.
DISSERTATIO JURIDICA
DE
DECIMIS
ECCLESIASTICIS,

16
29
76834

QUAM
IN INCLUTA QUÆ ARGENTINÆ
EST ACADEMIA
SUB MODERAMINE
DOMINI
FRIDERICI SCHRAGII, J. U. D.
PANDECT. JURISQUE CANONICI PROF.
ORDINARIJ, FACULTATIS JURIDICÆ
p. t. DECANI &c.

SOLENNI ERUDITORUM DISQUISITIONI
SISTIT
EMANUEL RÖTTLIN, COLMARIA-
ALSATUS, AUTH. & RESP.
D. MENSIS JULII, A. R. S. M DC LXXXIII.

ARGENTORATI,
LITERIS JOH. FRIDERICI SPOOR.

